

ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

นางรัตมา สัมภ์แสง นิตกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวกมลทิพย์ อภิพงษ์วัฒนกุล นิตกรปฏิบัติการ

นายอัษฎาวุธ ไกรสิทธิ์ นิตกรปฏิบัติการ

กลุ่มงานความรับผิดชอบทางละเมิด

ส่วนคดีและความรับผิดชอบทางละเมิด

สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการบรรยาย

❓ ความหมายของการทำละเมิด ตาม ป.พ.พ.

- ◆ พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙
- ◆ ความหมายของ “เจ้าหน้าที่” และ “หน่วยงานของรัฐ”
- ◆ หลักการพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้การปฏิบัติหน้าที่
- ◆ การพิจารณาประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- ◆ การเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ และอายุความ
- ◆ ขั้นตอนการดำเนินการทางละเมิด
- ◆ ข้อพึงระวัง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2559
- คำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ 515/2561 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561 เรื่อง มอบอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือเวียนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดของกระทรวงการคลัง
- คำพิพากษาศาลฎีกา/ศาลปกครอง
- ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา/คณะกรรมการความรับผิดชอบ

ละเมิดคืออะไร

ความหมายของการทำละเมิด

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐

ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่น
โดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี
แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี
ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่า
ผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อ
การนั้น

องค์ประกอบการทำละเมิด

๑. ผู้ใดกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ

ผู้ใด – บุคคลผู้กระทำละเมิด

บุคคลธรรมดา/นิติบุคคล

กระทำโดยจงใจ

กระทำโดยประมาทเลินเล่อ

กระทำโดยงดเว้น/ละเว้น

- กระทำโดย “ไม่กระทำ”
- ตัวอย่าง ๓ กทม.มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องดูแลรักษาทางบก ทางน้ำ (รวมถึงท่อระบายน้ำและทางเท้า) ดังนั้น หากพบความชำรุดบกพร่องและไม่ดำเนินการแก้ไข จะถือเป็นการกระทำละเมิดได้

กระทำโดยจงใจ

- กระทำโดย “รู้สึกสำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดจากการกระทำของตน”
- การกระทำโดยประสงค์ต่อผลคือความเสียหาย
- ความเสียหายจะเกิดขึ้นมากหรือน้อยไม่สำคัญ
- ไม่ถึงกับว่าจะต้องเจาะจงให้เกิดผลเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ ดังเช่นการกระทำโดยเจตนาในทางอาญา

ตัวอย่าง “จงใจ”

- กรณีเจ้าหน้าที่ยกยอกเงินค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย และถือเป็นการกระทำความผิดอาญา

(ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ กทม)

- กรณีเจ้าหน้าที่ทำการปลอมเอกสาร เป็นเหตุให้หน่วยงานไม่สามารถเรียกเก็บค่าภาษีอากรจากบริษัทผู้ส่งออก ถือเป็นการจงใจกระทำความผิดกฎหมาย เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๘๙/๒๕๔๓)

ตัวอย่าง “จงใจ”

- เจ้าหน้าที่รับเงินค่าแบบพิมพ์และค่าธรรมเนียม และนำเงินส่งไม่ครบหรือไม่ตรงตามใบเสร็จรับเงินดังกล่าว นำเงินไปใช้ส่วนตัวโดยมิชอบ
- (สำนวนเลขที่ ๒๘/๘๑/๒๕๔๗ กรมบัญชีกลาง)

ตัวอย่าง “จงใจ”

- ฎ 1104/2509 ที่อ้างว่าจำเลยไม่มีเจตนาฆ่าผู้ตาย จึงไม่มีความจงใจทำละเมิดนั้น เป็นการเลียงเจตนารมณ์กฎหมาย เพราะการที่จำเลยใช้มีดแทงผู้ตาย ก็ได้ชื่อว่าทำละเมิด แต่การละเมิดนั้นถึงกับมีเจตนาจะฆ่าหรือทำให้ตายโดยไม่มีเจตนา นั้น เป็นเรื่องของเจตนาในทางอาญา การเจตนากระทำกรำกับการจงใจกระทำจะตีความอนุโลมอย่างเดียวกันหาได้ไม่

ประมาทเกินเลื้อ

- การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำเป็นต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่
- การกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังรอบคอบตามสมควรแก่กรณีที่วิญญูชนจะพึงใช้ในเหตุการณ์เช่นนั้น

ตัวอย่าง “ประมาทเลินเล่อ”

- มุกจอตลอดไว้ในทางเดินรถโดยไม่ได้แสดงป้ายเครื่องหมายไว้บนพื้นทางทั้งด้านหน้าและด้านหลังรถ แต่ได้ให้สัญญาณไฟกระพริบทั้งด้านหน้าและด้านหลังรถไว้แล้ว สามารถมองเห็นได้ในระยะไกล ทั้งยังมีไฟส่องทางจากเกาะกลางถนนสว่างมองเห็นได้ว่ามีรถจอดอยู่อีกด้วย ขณะที่ไฟแสงแซงรถอื่นพื้นขึ้นมาแล้วนั้น ก็ยังอยู่ห่างประมาณ 100 เมตร หากไฟแสงไม่ขับรถมาด้วยความเร็ว ก็ย่อมสามารถหยุดรถได้ทันเหตุการณ์รถชนกันจึงเกิดจากความประมาทเลินเล่อของไฟแสง
(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๙๑/๒๕๓๓)

ตัวอย่าง “ประมาทเลินเล่อ”

- ทรงรบขับรถยนต์ข้ามทางรถไฟ

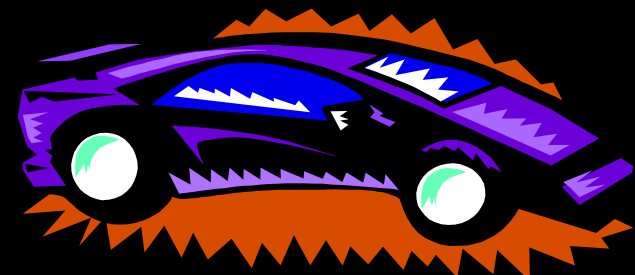
ขณะที่มีรถไฟแล่นผ่าน จึงถูกรถไฟเฉี่ยวชน

เป็นเหตุให้ด้านหน้าของรถยนต์ได้รับความเสียหาย

จึงถือว่าพฤติการณ์ของทรงรบกระทำด้วยความ

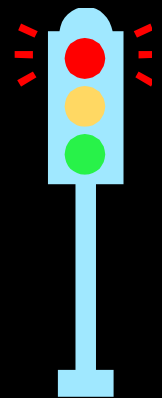
ประมาทเลินเล่อ

- (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๙/๒๕๔๐)

ตัวอย่าง “ไม่ประมาทเกินไป”

- พี่เองเป็นหญิงอายุ ๒๘ ปี ขับรถคนเดียว ขณะหยุดรถรอสัญญาณไฟเป็นเวลา ๒๑.๐๐ น. ได้มีคนร้ายเปิดประตูรถเข้ามา นั่งคู่และใช้ระเบิดมือ ให้ขับรถไป พี่เองตกใจขับรถฝ่าสัญญาณไฟ ออกไปชนรถที่เล่นสวนมา โดยไม่ได้เจตนา ตามพฤติการณ์เช่นนี้ จะว่าการชนเกิดเพราะความประมาทของพี่เองไม่ได้ เพราะบุคคลที่อยู่ในภาวะตกตะลึงแล้วจะให้ความระมัดระวังเช่นบุคคลปกติหาได้ไม่ เมื่อพี่เองไม่ได้ตั้งใจหรือประมาทเกินไปทำละเมิด พี่เองจึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่รถชนกันนั้น ٪
- (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๙/๒๕๑๐)

ตัวอย่าง “ไม่ประมาทเกินไป”

ขณะที่สมชายลูกจ้างของสมรักษ์ขับรถยนต์มาตามถนนตามปกติ ได้มีผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ออกจากซอยด้านซ้ายมือตัดหน้าในระยะกระชั้นชิด สมชายจึงหักหลบไป ไม่มีโอกาสที่หันได้คิดหรือตัดสินใจว่าจะหักหลบไปทางซ้ายหรือทางขวา เมื่อไปชนรถยนต์ที่สมศักดิ์ขับสวนทางมาจึงมิใช่เพราะความประมาทของสมชาย สมรักษ์ซึ่งเป็นนายจ้างของสมชายไม่ต้องรับผิดชอบ สมศักดิ์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๓/๒๕๑๘)

กรณีไม่ประมาทเดินเล่นตามตัวอย่างดังกล่าว
เป็นเหตุสุดวิสัยหรือไม่? มีความแตกต่างกันไหม?

การอ้าง “เหตุสุดวิสัย” (ป.พ.พ. ม.๘)

- คำว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสพหรือใกล้จะต้องประสพเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

“เหตุสุดวิสัย” (ป.พ.พ. ม.๘)

[?] เหตุตามธรรมชาตินอกเหนืออำนาจของมนุษย์ ซึ่งไม่มีใครจะอาจป้องกันได้ เช่น ไฟป่า น้ำท่วม แผ่นดินไหว อัคคีภัย

[?] เหตุอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ซึ่งบุคคลได้จัดการระมัดระวังตามสมควรแล้ว ก็ยังไม่อาจป้องกันได้ เช่น ขับรถมาตามท้องถนนตามปกติด้วยความเร็วต่ำ แต่มีเด็กวิ่งตัดหน้ารถกะทันหันกระชั้นชิด ไม่อาจหยุดรถได้ทัน ทำให้ชนเด็กถึงแก่ความตาย

ตัวอย่าง “ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย”

รถยนต์โดยสารคว่ำทำให้เกิดบาดเจ็บและตาย
เป็นการละเมิดอันต้องรับผิดชอบ ข้ออ้างที่ว่ารถคว่ำเพราะ
น้ำหนักส่งพวงมาลัยหลุดนั้น แม้จะจริงก็เป็นเรื่องที่เกิด
จากเครื่องจักรกลของรถยนต์ซึ่งเป็นหน้าที่ฝ่ายผู้ละเมิด
ต้องคอยตรวจตราดูแล จะฟังว่าเป็นเหตุสุดวิสัยไม่ได้
เพราะไม่ใช่เกิดจากภายนอกอำนาจซึ่งไม่อาจรู้
และป้องกันได้ ? (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๔/๒๕๐๓)

ตัวอย่าง “ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย”

 การที่ห้ามล้อเท้า (เบรก) ของรถยนต์เกิดการ
ไม่ได้ขยับเป็นเหตุให้รถยนต์ชนรถสามล้อ
ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย เพราะยังอยู่ในวิสัยที่ผู้ขับขี่อาจ
ป้องกันได้ หากใช้ความระมัดระวังตามสมควร
โดยตรวจสอบสภาพรถให้เรียบร้อยก่อนขับ

สภาพความพร้อมของรถ

- การนำรถออกใช้งานจะต้องมีการตรวจสอบสภาพความพร้อมและความสมบูรณ์ของรถ อุปกรณ์ต่าง ๆ หรือชิ้นส่วนประกอบของรถให้สามารถใช้งานได้ดี
- หากสภาพไม่เหมาะสมแก่การใช้และไม่ปลอดภัยในการขับขี่ ถือว่าประมาทจะอ้างว่าเป็นเหตุสุดวิสัยไม่ได้
- หนังสือ ที่ กท ๐๔๐๐/ป.๑๑๓๒ ลว. ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓
- เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการดูแลรักษาและขับขี่รถใน

ปฏิบัติงานไว้ที่

ตัวอย่าง “ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย”

 ต้นไม้ล้มหรือกิ่งไม้หักทำให้ทรัพย์สินของบุคคลภายนอกเสียหาย เนื่องจากวันเกิดเหตุมีฝนตกกลมแรง ซึ่งมีใช้ลมพายุที่แรงเกินกว่าปกติ ไม่ใช่เหตุสุดวิสัย ถือเป็นความบกพร่องของ กทม. ที่ไม่ดูแลรักษาให้เพียงพอเพื่อป้องกันความเสียหาย (รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. กระทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมาย

- “กระทำโดยผิดกฎหมาย” หมายความว่า กระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือไม่มีสิทธิ หรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมรวมถึงการใช้อำนาจที่มีอยู่เกินส่วน หรือใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อกลับแก่งัดผู้อื่น ถ้ากระทำโดยมีอำนาจหรือสิทธิที่จะทำได้โดยชอบแล้ว การกระทำนั้นย่อมไม่เป็นความผิดต่อกฎหมาย

ตัวอย่าง “กระทำโดยผิดกฎหมาย”

❓แม่ พ.ร.บ.จราจรทางบกฯ จพง.ตำรวจจะมีสิทธิใช้ไซเรน สัญญาณไฟกระพริบก็ตาม แต่ก็มีสิทธิขับรถเร็วได้ตามปกติ อาจฝ่าฝืนกฎจราจรบ้าง แต่ต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควร มิฉะนั้นถือว่าเป็นการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย

❓รถที่ขับออกจากทางโทต้องให้รถที่แล่นอยู่ในทางเอกผ่านไปก่อน มิฉะนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ เมื่อเกิดชนกัน รถที่ขับออกจากทางโทย่อมเป็นผู้ผิด (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๓๑/๒๔๘๙)

ตัวอย่าง “กระทำโดยผิดกฎหมาย”

??พนักงานสอบสวนไปยึดรถยนต์จากการกระทำผิดกฎหมายมาเพื่อตรวจสอบหาร่องรอยและสอบสวนหาผู้กระทำผิด จะมีอำนาจยึดเท่าที่จำเป็น ถ้าเสร็จแล้วต้องคืนหากยึดรถแล้วนำไปเก็บไว้เฉย ๆ โดยไม่สอบสวนและไม่ส่งไปให้กองการจราจรตรวจสภาพ ถือว่าพนักงานสอบสวนใช้อำนาจโดยไม่ชอบ เป็นการใช้สิทธิเกินส่วน ถือว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

๓. บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย

- (๑) ทำให้เสียหายแก่ชีวิต ☐ ตาย
- (๒) ทำให้เสียหายแก่ร่างกาย ☐ บาดเจ็บ
- (๓) ทำให้เสียหายแก่อนามัย ☐ เสียสุขภาพ
เดือดร้อนที่จะอยู่อย่างสงบสุข
- (๔) ทำให้เสียหายแก่เสรีภาพ ชื่อเสียง
- (๕) ทำให้เสียหายแก่ทรัพย์สิน
- (๖) ทำให้เสียหายแก่สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด

๔. ผู้ทำละเมิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

- ❑ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และอนามัย
- ❑ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ทรัพย์สิน
- ❑ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ชื่อเสียง
- ❑ ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่สิทธิอื่น ๆ

ทบทวน : การกระทำที่เป็นละเมิด

องค์ประกอบ

๑. ผู้ใดกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ
๒. กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย
๓. บุคคลอื่นได้รับความเสียหาย
๔. ผู้ทำละเมิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

ละเมิด ตาม ป.พ.พ.

VS

ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เหตุผลในการตรากฎหมาย

- เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของตนเอง เมื่อเกิดความเสียหาย นำ ป.พ.พ. มาใช้บังคับไม่เหมาะสม
- บางกรณีเจ้าหน้าที่ที่อาจกระทำโดยไม่ตั้งใจ หรือผิดพลาดเล็กน้อย
- เจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจเพราะเกรงต้องรับผิดชอบ บันทอนขวัญกำลังใจมีวิธีการบริหารงานบุคคลและวินัยควบคุมอยู่ ทำให้มีความรอบคอบ?

? เพื่อคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

? เพื่อเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหายอย่างเป็นธรรมและ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติความ
รับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

พ.ศ. ๒๕๓๙

ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

เริ่มใช้
เมื่อไหร่?

- ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙

ใช้กับใคร?

- เจ้าหน้าที่
- หน่วยงานของรัฐ

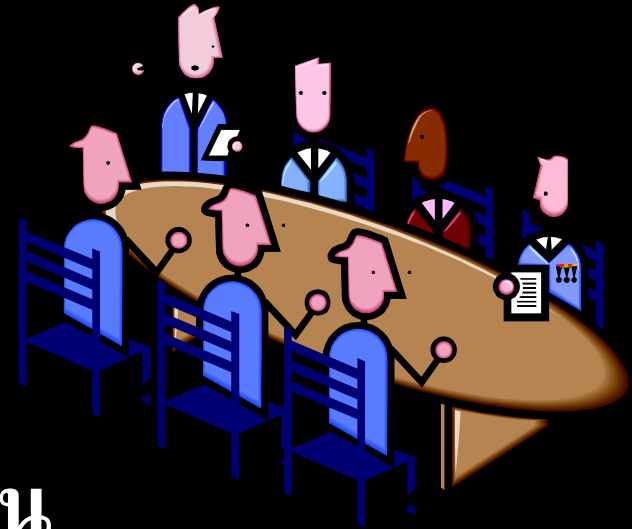
ใการกระทำ
แบบใด?

- การกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

ความหมายของเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๕)

- ข้าราชการ
- พนักงาน
- ลูกจ้าง
- ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น

ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการ
หรือฐานะอื่นใด

ลูกจ้างในหน่วยงานของรัฐ

- ๑) ลูกจ้างที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นการปฏิบัติงานประจำและต่อเนื่อง มีการกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การลงโทษทางวินัย ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ
- ๒) ลูกจ้างที่ถูกว่าจ้างให้ปฏิบัติงานเป็นครั้งคราว เฉพาะงาน ไม่ว่าจะมิสัญญาจ้างเป็นหนังสือ หรือไม่ก็ตาม ซึ่งความสัมพันธ์ของคุณคคลกับหน่วยงานย่อมเป็นไปตาม ป.พ.พ.

ความหมายของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๕)

- ราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม
- ราชการส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด อำเภอ
- ราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และ กทม.

ความหมายของหน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๕)

- รัฐวิสาหกิจ เช่น การไฟฟ้า การประปา

บสมก. ฯลฯ

- หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนด

ให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

หลักการพิจารณาความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

การปฏิบัติหน้าที่
(ม.๕, ม.๑๐)

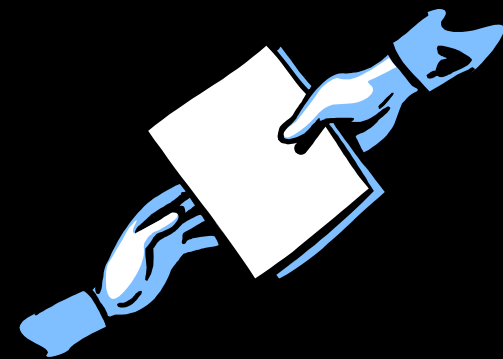
มิใช่การปฏิบัติหน้าที่
(ม.๖, ม.๑๐)

การปฏิบัติหน้าที่

- การปฏิบัติงานตามคำสั่งมอบหมายงาน
(Job Description)

- การปฏิบัติงานตามที่อยู่บังคับบัญชา

มอบหมาย

การปฏิบัติหน้าที่

- (1) การปฏิบัติหน้าที่ตามธรรมดาทั่วไป ได้แก่
เช่น การที่แพทย์รักษาพยาบาล (คำสั่งศาล
ปกครองสูงสุดที่ 615/2558 และที่ 482/2556)
การขับรถ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 92/2556)
การประชาสัมพันธ์ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คร.
46/2560)

การปฏิบัติหน้าที่

- (2) การปฏิบัติหน้าที่ในทางปกครอง ได้แก่ การกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือการละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

ตัวอย่างการปฏิบัติหน้าที่

**[?] กรณีเจ้าหน้าที่ข้าราชการไปติดต่อ
งานราชการแล้วไปชนรถยนต์ของบุคคลภายนอก
ได้รับความเสียหาย**

**[?] กรณีเจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาฯ ดำเนินการเก็บขยะแล้ว
ขยะที่อยู่บนรถเก็บขนฯ ได้ร่วงใส่รถยนต์ของ
บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย**

ตัวอย่างการปฏิบัติหน้าที่

- ลูกจ้างทำหน้าที่ขับรถของกรมทางหลวง ได้ขับรถของกรมทางหลวงออกไปลองเครื่องยนต์ ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ น. อันเป็นเวลาราชการ รถยนต์เกิดน้ำมันตันต้องแก้ไขเครื่องอยู่จนเวลา ๑๙.๐๐ น. แล้วขับต่อมาจนชนคนตายโดยประมาท ถือได้ว่า ลูกจ้างกระทำการในทางการที่จ้างของกรมทางหลวง ?(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๔/๒๕๑๕)?

ผล: กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกใน การปฏิบัติหน้าที่

การปฏิบัติ
หน้าที่ (ม.๕)

☐ หน่วยงานของรัฐ
ต้องรับผิดชอบผู้เสียหาย

☐ หน่วยงาน
ของรัฐได้โดยตรง

☐ หน้าที่
ไม่ได้

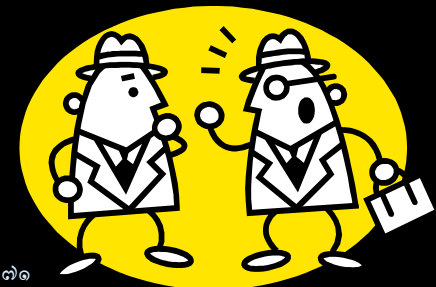
มิใช่การปฏิบัติหน้าที่ ม.๖

❑ เป็นการกระทำนอกเวลาราชการ เช่น ระหว่างหยุดพักเที่ยง หรือระหว่างลาราชการ หรือขณะดำเนินชีวิตส่วนตัวโดยแท้

❑ เป็นการกระทำในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ แต่การกระทำนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดนั้นเป็นการเฉพาะตัว

ตัวอย่างมิใช้การปฏิบัติหน้าที่ ม.๖

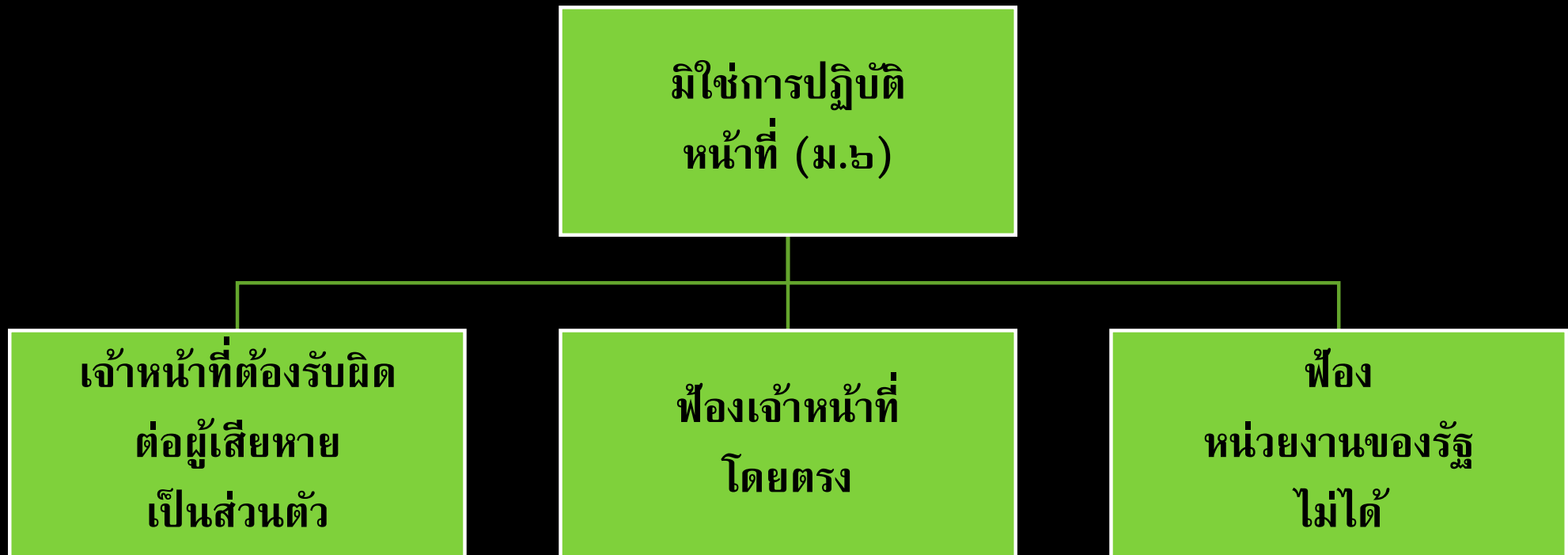
- ในเวลาหยุดพักเที่ยง แสด จนท.กทม. มีปากเสียงกับม่วงซึ่งเป็นประชาชนที่มาติดต่อราชการ แสดโต้เถียงสู่ม่วงไม่ได้จึงได้ทำร้ายร่างกายม่วงได้รับบาดเจ็บ แม้การกระทำละเมิดของแสดจะเกิดขึ้นในวันที่แสดปฏิบัติราชการอยู่ แต่ได้เกิดขึ้นขณะหยุดพักเที่ยง การกระทำละเมิดดังกล่าวจึงไม่ใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่างมิใช้การปฏิบัติหน้าที่ ม.๖

- สิบตำรวจ ช. กับพวก ขับขี่รถยนต์กระบะตามหลังผู้ฟ้องคดีโดยมิได้แต่งเครื่องแบบตำรวจ และเรียกให้ผู้ฟ้องคดีหยุดรถจักรยานยนต์และเข้าทำร้ายร่างกาย (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 113/2552)

ผล: กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกที่มีใช้การปฏิบัติหน้าที่

คำถามชวนคิด

เจ้าหน้าที่ กทม. ทุกจิตย์กยอกเงินค่าธรรมเนียมเนี้ยมๆ ที่
ประชาชนนำมาชำระ ไม่นำส่งเป็นรายได้ กทม. ถือว่า
ละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่?

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเสร็จที่ 802/2547

- คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ได้มีแนวคำวินิจฉัย ที่ ๑๔/๒๕๔๖ ที่ ๒๙/๒๕๔๖ และที่ ๓๐/๒๕๔๖ กรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยทุจริตอันเป็น ความผิดทางอาญานั้นถือว่าเจ้าหน้าที่ **อาศัยโอกาสใน การปฏิบัติหน้าที่**แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดย ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการกระทำในการปฏิบัติ

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่องเสร็จที่ 802/2547

อันเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นคดีละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

- ตามแนวคำวินิจฉัยดังกล่าวถือว่า การกระทำโดยทุจริตของนายชนะฯ ที่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่

คำถามชวนคิด

ผอ.โรงเรียน สั่งให้พนักงานขับรถนำรถตู้โรงเรียนพา
คณะครูไปร่วมงานศพมารดาของครูคนหนึ่งในช่วงเวลา
หลังเลิกงาน ต่อมา พพร. ขับรถเจ็ยวชน
รถจักรยานยนต์ของบุคคลภายนอก ถือว่าละเมิดใน
การปฏิบัติหน้าที่หรือไม่?

คำตอบ : การไปร่วมงานศพมิใช่การปฏิบัติหน้าที่

- ขออนุญาตใช้ราชการเพื่อไปศึกษาดูงาน แต่มีวัตถุประสงค์แท้จริง คือ ต้องการไปงานศพของมารดาเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 15/2555)
- ดำเนินการเร่งด่วน และไม่ปรากฏว่างานมีปัญหาหรืออุปสรรคอันจะต้องมีเหตุผลที่ต้องถึงขนาดไปศึกษาดูงาน และใช้เวลาดูงานเพียงไม่ถึงชั่วโมง ไม่อาจถือได้ว่าไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ทบทวน

คำนิยามที่
สำคัญ

- เจ้าหน้าที่
- หน่วยงานของรัฐ

ความ
คุ้มครอง

- ในการปฏิบัติหน้าที่
- มีใช้การปฏิบัติหน้าที่
(รับผิดชอบส่วนตัว)

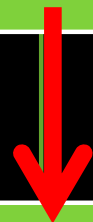

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

- มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย
ในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำ
ในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายอาจฟ้อง
หน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรงแต่จะฟ้อง
เจ้าหน้าที่ไม่ได้

เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

เจ้าหน้าที่

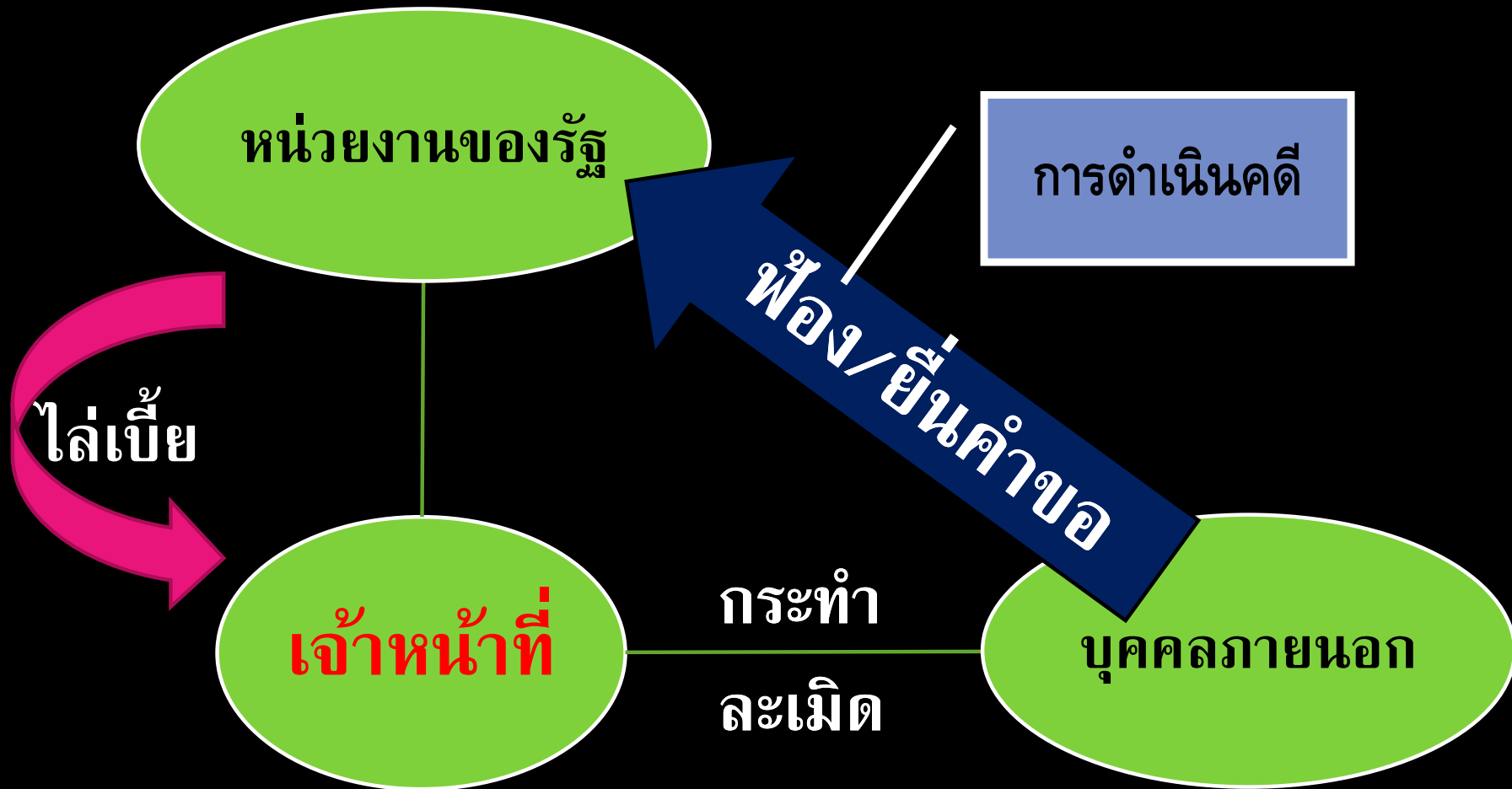
หน่วยงานของรัฐ

พิจารณา
ความรับผิด

กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

เจ้าหน้าที่ที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

- มาตรา 8 ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ
ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิด ของ
เจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้
เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทน
ดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ถ้าเจ้าหน้าที่ได้
กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาท
เลินเล่ออย่างร้ายแรง

พิจารณาการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่

? การที่จะพิจารณาว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นการละเมิดหรือไม่ ต้องนำบทบัญญัติใน ป.พ.พ. ที่เกี่ยวข้องมาวินิจฉัยเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ บทบัญญัติใน พ.ร.บ.ดังกล่าว รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำที่เป็นละเมิดตาม มาตรา ๕๒๐ แห่ง ป.พ.พ. ด้วย
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐๑/๒๕๔๘)

เจ้าหน้าที่กระทำละเมิด ในการปฏิบัติหน้าที่

จงใจ

ประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรง

ประมาทเลินเล่อ
(ธรรมดา)

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.10/2552 วินิจฉัยว่า
- "การกระทำที่จะถือว่าเป็นการกระทำการด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น หมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่า อาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ และหากใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย"

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.770/2559
- ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แม้จะมีลักษณะการกระทำ ความผิดโดยมิใช่เจตนา แต่มีลักษณะที่บุคคลได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอย่างมาก ซึ่งถ้าได้ใช้ความระมัดระวังสักเพียงเล็กน้อยก็คงคาดเห็นได้ว่าจะเกิดความเสียหายขึ้น

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- อ.วรพจน์ฯ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง คือ การกระทำโดย รู้สึกอยู่แล้วว่าเป็นการเสี่ยงที่จะเกิดภัยหรือความเสียหาย แต่ ยังขึ้นทำทำลงโดยคิดว่าสามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดภัยหรือ ความเสียหายขึ้นได้ ผู้กระทำเพียงแต่คาดเห็นว่าผลอาจ เกิดขึ้นได้โดยไม่ว่าจะเกิด และคิดว่าคงสามารถหลีกเลี่ยง ผลนั้นได้
- อ.วรเจตน์ฯ การกระทำที่เกือบจะเป็นเจตนาเล็งเห็นผล คือ ผู้กระทำแม้ไม่ได้เจตนา แต่ก็ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังแม้แต่ นิดเดียว เป็นการกระทำที่ผู้กระทำเสี่ยงทำลงไปทั้งที่รู้ว่า

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ยอมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในแต่ละกรณี

- กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เพียงพอไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก
- มิได้ควบคุมดูแลและใช้วิธีการที่รัดกุมรอบคอบเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย
- ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามปกติดังเช่นที่เคยปฏิบัติ

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ยอมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในแต่ละกรณี

- ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ป้องกันความเสียหาย
- มีตัวอย่าง และการเตือน

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๓๘-๓๓๙/๒๕๕๙
กรรมการตรวจการจ้างลงชื่อตรวจรับสินค้าโดยไม่ได้ตรวจสินค้าจริง เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๖๗/๒๕๕๐ ผู้ควบคุมงานก่อสร้างถนนไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- ฎ 1789/2518 คำนวณไฟอันเกิดจากไฟไหม้เศษปอจากโรงงานของจำเลยถูกลมพัดลอยไปครอบคลุมฉิวจระจรเป็นเหตุให้รถโจทก์ถูกชนท้าย ซึ่งก่อนหน้านั้นกลุ่มคำนวณไฟอันเกิดจากการเผาเศษปอของจำเลยได้เคยถูกลมพัดพาไปครอบคลุมถนนเป็นเหตุให้รถยนต์เกิดชนกันมาแล้ว ๒-๓ ครั้ง แต่ไม่ปรากฏว่าจำเลยวางมาตรการป้องกัน คงปล่อยปละละเลยให้เหตุการณ์เป็นเช่นเดิม กระทั่งได้เกิดเหตุคดีนี้อีก

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- พฤติการณ์ไม่เป็นเหตุสุดวิสัยเพราะจำเลยย่อมทราบดีว่าลมอาจจะพัดพาเอาควันไฟไปครอบคลุมฉิวจรจรได้ **ซึ่งจำเลยอาจจะป้องกันได้** โดยย้ายบ่อเผาเศษปอให้ห่างไกลพอที่ลมไม่สามารถจะพัดพาควันไฟมาถึงบริเวณที่เกิดเหตุได้ จำเลยก็หาได้กระทำเช่นนั้นไม่ คดีจึงฟังได้ว่าจำเลยได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย จำเลยต้องรับผิดชอบ

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- การดำเนินคดีกับผู้รับจ้าง
- กรณีที่เจ้าหน้าที่พัสดุไม่ดำเนินคดีกับผู้รับจ้างที่ก่อสร้างถนนชำรุดบกพร่องให้ชำระค่าซ่อมแซมถนนจนคดีขาดอายุความ การที่ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่พัสดุปล่อยปละละเลยไม่ตรวจสอบการทำงานของ ผู้ใต้บังคับบัญชาและสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการโดย ไม่ตรวจสอบว่าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ(คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 1785/2550)

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- การควบคุมดูแลวัสดุครุภัณฑ์
- การที่เจ้าหน้าที่พัสดุไม่ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อควบคุมดูแลวัสดุครุภัณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน โดยได้ส่งมอบกุญแจให้กับผู้ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ ทั้งไม่ทำเป็นหนังสือส่งมอบให้ถูกต้องเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของทางราชการสูญหาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ104/2551)

ตัวอย่างประมวลสิทธิเล็กน้อยอย่างร้ายแรง

- การเก็บรักษารถยนต์ของทางราชการ
- การนำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บรักษาที่บ้านพักของตนเป็นประจำทุกวัน โดยสถานที่ดังกล่าวไม่มีรั้วรอบขอบชิด เป็นเส้นทางสาธารณะที่คนทั่วไปใช้ร่วมกันและไม่ได้มีการจัดเวรยาม จนเป็นเหตุให้รถยนต์ดังกล่าวถูกขโมยไป (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ362/2549)

ตัวอย่างประมวลเงินเล่าอย่างร้ายแรง

- การอนุมัติให้จ่ายเงินของทางราชการ
- การที่ผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินของทางราชการโดยไม่ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานทั้งที่ปรากฏพิรุณโดยชัดเจน(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ338-339/2549)

ตัวอย่างประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- คนงานสวนไม้ได้ตรวจต้นไม้ที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ เมื่อปรากฏว่าต้นไม้ผุและเอียง ซึ่งสามารถมองได้จากสภาพภายนอกอย่างชัดเจน แต่ไม่ได้ทำการแก้ไขหรือตัดต้นไม้ดังกล่าว เป็นเหตุให้ล้มทับรถยนต์หรือบ้านเรือนของประชาชน ถือว่าไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจตราจึงถือเป็นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ทบทวน : จงใจ vs ประมาทเลินเล่อ vs อย่างร้ายแรง

- จงใจ หมายถึง รู้สำนึกของการกระทำว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น
- ประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจำเป็นต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์
- ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หมายถึง บุคคลได้กระทำโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก

❑เจ้าหน้าที่ทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

❑เจ้าหน้าที่ทำละเมิดด้วยความจงใจหรือประมาท

เลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิไล่เบี้ยเอาจากเจ้าหน้าที่

ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคืนแก่

หน่วยงานของรัฐ (ม.๘ ว.หนึ่ง)

การเรียกค่าสินไหม
ทดแทนจากเจ้าหน้าที่
(สิทธิไล่เบี้ย)

กระทำโดยจงใจ หรือ
ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
(ม.๘)

เรียกเอาจากเจ้าหน้าที่

กระทำโดยไม่จงใจ หรือ
ประมาทเลินเล่อธรรมดา

เป็นพบกับหน่วยงานของรัฐ

เรียกจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้

- พิจารณาสัดส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 8 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

มาตรา 8 วรรคสอง

- สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ตัวอย่าง ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

- ไม่ได้มีส่วนทุจริต แต่รับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาที่มีได้
ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน
- มิได้มีตำแหน่งเป็นพนักงานข้าราชการ แต่ได้รับ
มอบหมายให้ทำหน้าที่ข้าราชการของทางราชการ
- การทุจริตของผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดจากวิธีที่แยบยล มีการ
ไตร่ตรองวางแผนอย่างเป็นระบบ ยากที่จะตรวจพบได้
- หักส่วนความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ร้อยละ 30 ของความ
เสียหายทั้งหมด

ตัวอย่าง ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

- สตง. ภูมิภาคที่ 9 ตรวจสอบพบว่า การจัดซื้อจัดจ้างโครงการปรับปรุงเตาเผาศพเป็นระบบไร้ควันไร้กลิ่น มีการกำหนดราคาระบบหัวเผาที่เป็นราคากลางสูงกว่าราคาปกติทั่วไป
- กค. โดยกรมบัญชีกลาง ตรวจสอบรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดแล้วเห็นว่า นายช่างโยธาระดับ 4 มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี ประมาณการค่าใช้จ่ายโครงการต่าง ๆ ของเทศบาล ได้ลงลายมือชื่อ ในฐานะ เป็นผู้จัดทำบัญชีประมาณการค่าใช้จ่ายโดยมิได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แม้จะไม่ได้คำนวณเองแต่ก็ลงลายมือชื่อรับรองโดยไม่ตรวจสอบ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- กำหนดให้รับผิดชอบละ 10 ของค่าเสียหาย (ซึ่งเท่ากับคณะกรรมการตรวจงานจ้าง)

ตัวอย่าง ความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

- ในกรณีที่เทศบาลได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ความเสียหายดังกล่าวย่อมมีผลมาจากการกระทำของคณะกรรมการกำหนดราคากลางเป็นสำคัญ
- สำหรับเจ้าหน้าที่ ที่มีหน้าที่ในการประมาณการค่าใช้จ่ายในเบื้องต้นตามแบบแปลนของโครงการ ก่อนที่จะเสนอคณะกรรมการกำหนดราคากลางนั้น แม้จะมีส่วนที่ต้องรับผิดชอบด้วย แต่ก็เพียงเล็กน้อย
- การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องรับผิดชอบในอัตราเดียวกันกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง จึงไม่เป็นไปตามระดับความร้ายแรง แห่งการกระทำและไม่เป็นธรรมต่อเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพ.ร.บ. ความรับผิดทาง

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

มาตรา 8 วรรคสาม

- ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

- ตัวอย่างความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม
 - คนไม่พอ ขาดอัตรากำลัง ต้องปฏิบัติหน้าที่นอกตำแหน่ง
 - งบประมาณไม่พอ
 - ไม่มีระเบียบปฏิบัติ / คู่มือ
 - ระบบมีช่องโหว่ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

มาตรา 8 วรรคสี่

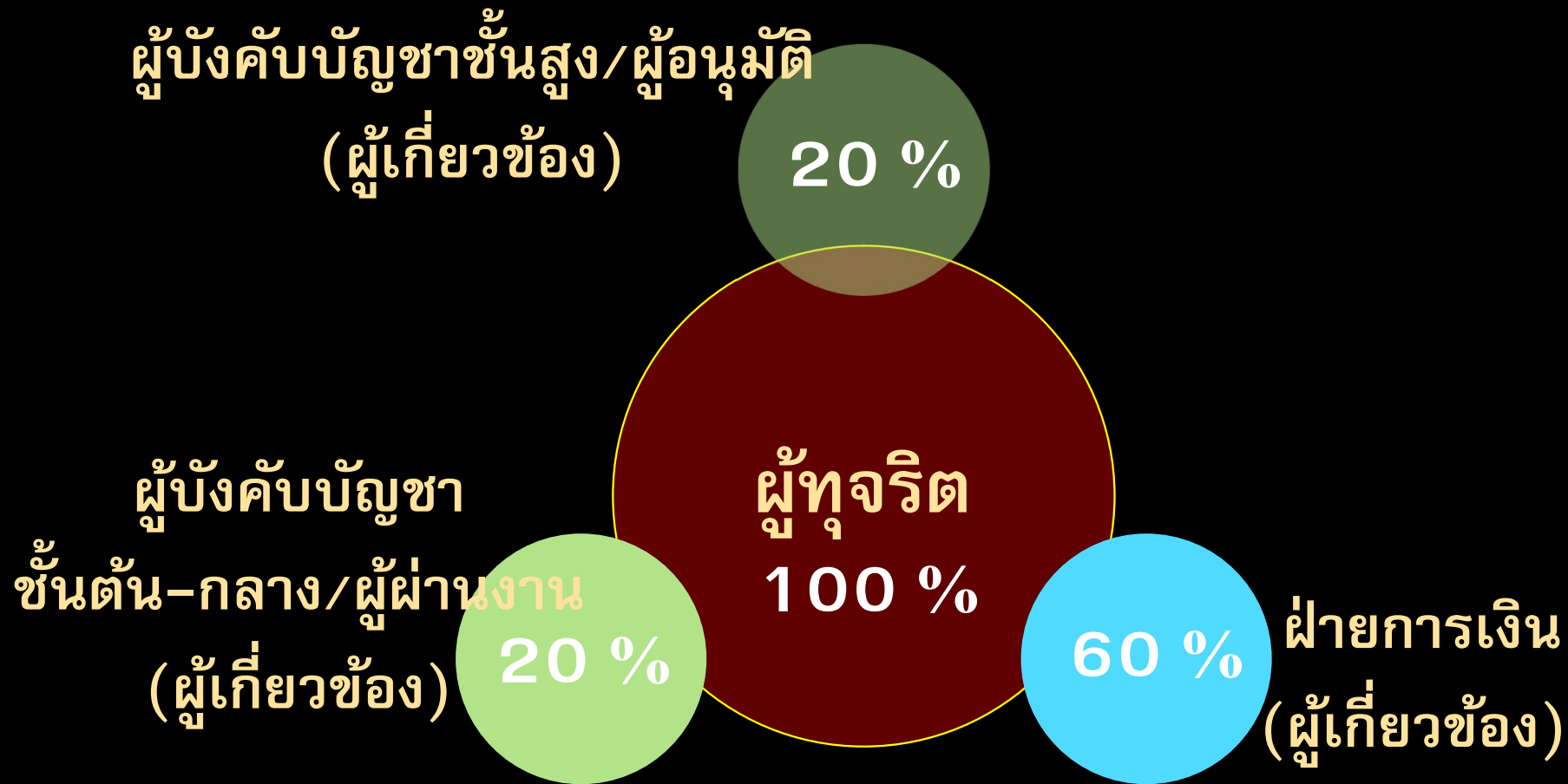
- ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

ตัวอย่างการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบ

ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่
กค 0406.2/ว.66 ลงวันที่ 25 กันยายน 2550
เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่

การทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน

เบิกจ่ายเงินโดยทุจริต (ไม่มีหลักฐานการจ่าย)

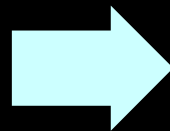

อุบัติเหตุ

ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร / ด้วยความจงใจหรือ
ประมาทร้ายแรง*

100 %

พนักงานขับรถ

50 %

พนักงานขับรถ

*กระทำโดยประมาทเพียง
ฝ่ายเดียวหรือโดยลำพัง

คู่กรณีมีส่วนประมาท
ร่วมอยู่ด้วย

อุบัติเหตุ

ฝ่าฝืนกฎหมายจราจร -- มีเหตุปัจจัยภายนอก
ประกอบด้วย*

พนักงานขับรถ

75 %

*เช่น มิได้มีตำแหน่งหน้าที่โดยตรงเป็นพนักงานขับรถ
ไม่ชำนาญเส้นทาง
สภาพถนนหรือทัศนวิสัยไม่ดี
สภาพยานพาหนะก่อนนำมาใช้ไม่สมบูรณ์
มีความจำเป็นเร่งด่วน - ขับรถพยาบาลนำส่งผู้บาดเจ็บ

ตัวอย่างการวินิจฉัยความรับผิดชอบแต่ละราย

- สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่าการคำนวณราคากลางมิได้ใช้ตาราง Factor F ให้ถูกต้อง ตรงตามปี (สำนวนเลขที่ 8/35/2550 กรมบัญชีกลาง)
- กรมบัญชีกลางเห็นว่า กรณีการคำนวณราคากลางโดยใช้ ค่า Factor F ไม่ถูกต้อง มีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบประกอบด้วย
 1. นาง ป. นาย ช. และนาย ธ. ในฐานะคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง ให้รับผิดชอบในอัตราร้อยละ 75 ของ ค่าเสียหาย
 2. นาง ป. ในฐานะปลัดเทศบาลตำบล จ. ให้รับผิดชอบใช้ ในอัตราร้อยละ 15 ของค่าเสียหาย

ตัวอย่างการวินิจฉัยความรับผิดชอบของแต่ละราย

3. นาย ส. นายกเทศมนตรีตำบล จ. ให้รับผิดชอบใช้ในอัตรา

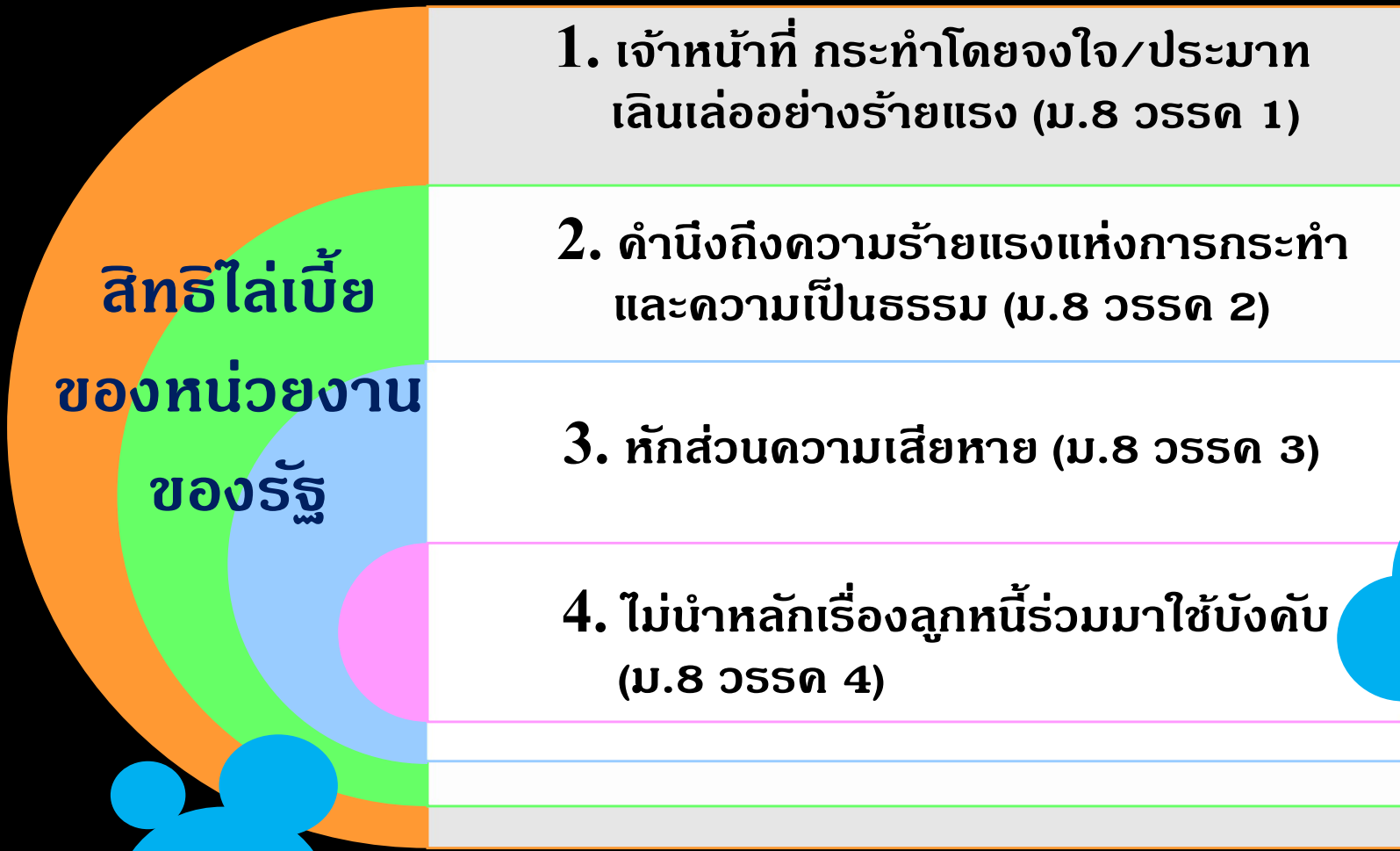
ร้อยละ 10 ของค่าเสียหาย

- นาย ส. ในฐานะเป็นผู้อนุมัติให้ใช้ราคากลางและเป็นผู้ลงนามในสัญญาจึงต้องรับผิดชอบ
- ไม่ว่าจะเข้ามาดำรงตำแหน่งเมื่อใด ก็ย่อมต้องปฏิบัติตามระเบียบและหาความรู้เพิ่มเติม จะอ้างว่าเวียนหนังสือก่อนเข้ารับตำแหน่งไม่ได้
- แม้ จนท.พัสดุต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องก่อนเสนออนุมัติราคากลางหรือทำสัญญาจ้าง แต่อย่างไรก็ตามนาย ส. ย่อมต้องตรวจสอบความถูกต้องของเรื่องที่ตนเองอนุมัติหรือลงนามด้วย

ตัวอย่างการวินิจฉัยความรับผิดชอบผู้ทุจริต-ผู้เกี่ยวข้อง

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะยักยอกเงินเก็บขนมูลฝอย โดยการแก้ไขใบเสร็จรับเงินให้จำนวนน้อยกว่าที่รับมา หรือนำเงินส่งน้อยกว่าที่ระบุในใบเสร็จรับเงิน แต่อาศัยความเชื่อใจกันและเจ้าหน้าที่การเงินไม่ได้นับเงินให้ถูกต้องเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ยักยอกเอาเงินดังกล่าวไป ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ยักยอกถือเป็นการกระทำโดยจงใจ
- สำหรับผู้บังคับบัญชา หัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไม่ได้ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ จนเป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหาย เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้บังคับบัญชา
- ส่วนเจ้าหน้าที่การเงินไม่ได้ตรวจนับเงินก่อนจึงเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงต้องรับผิดชอบ

บททวน : สิทธิไล่เบี้ย ของหน่วยงานของรัฐ

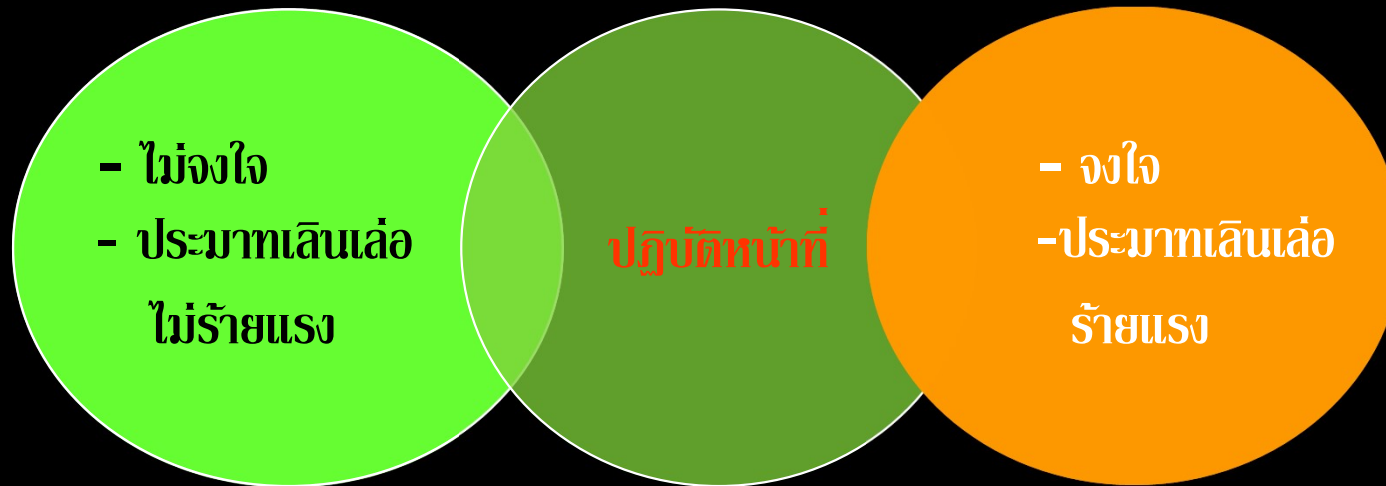
สิทธิไล่เบี้ย
ของหน่วยงาน
ของรัฐ

ประมาทเลินเล่อ
อย่างร้ายแรง

จงใจ

ทบทวน : หลักการวินิจฉัยของคกก.สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

○ ไม่ต้องรับผิด

○ หน่วยงานของรัฐ

รับภาระความเสียหาย

เอง

○ รับผิด

○ ลดหย่อนได้ตามความร้ายแรง

○ หักส่วนที่เกิดจากความบกพร่อง
ของหน่วยงานของรัฐ

○ แบ่งส่วนความรับผิด

การเรียกให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบทางละเมิด (มาตรา 12)

- ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหาย**ตามมาตรา 8** (จนท.กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก)
- ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตาม**มาตรา 10 ประกอบกับมาตรา 8** (จนท.กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ)
 - ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด

อายุความ

1 ปี (ม.9)

2 ปี (ม.10)

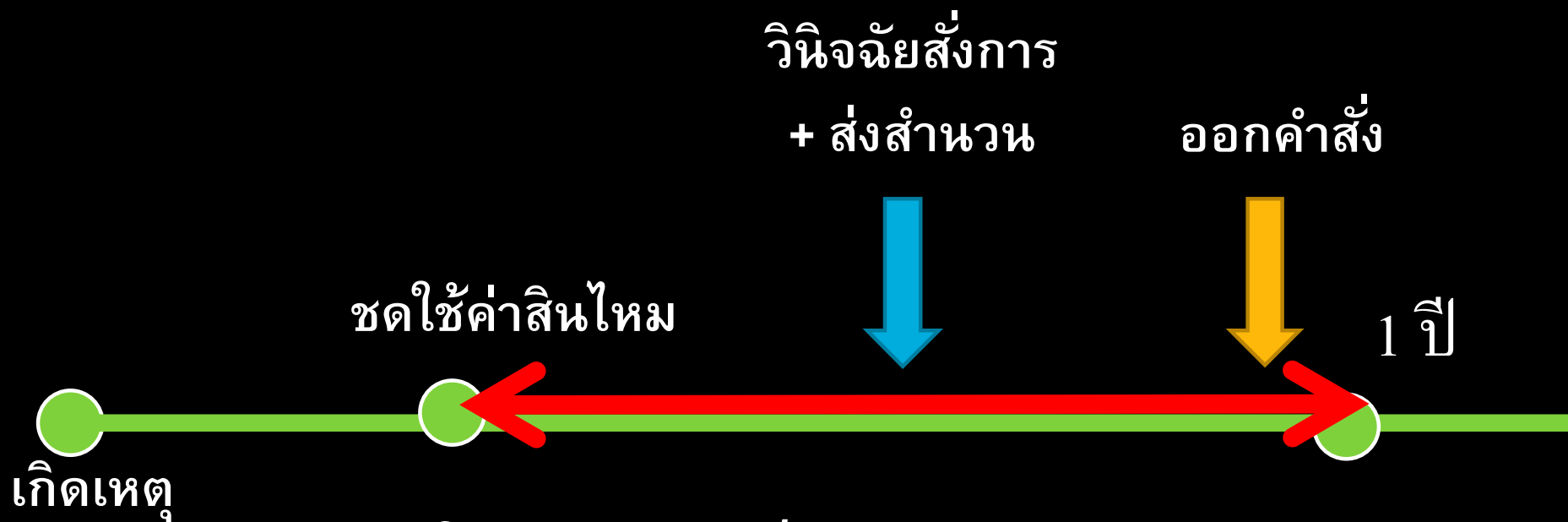
10 ปี (ป.พ.พ. ม.448)

อายุความเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน (ม.9)

- ❖ กรณีหน่วยงานของรัฐ / เจ้าหน้าที่ชุดใช้ค่าสินไหมฯ
แก่ผู้เสียหาย สิทธิเรียกให้อีกฝ่ายชุดใช้ค่าสินไหมฯ แก่ตน
อายุความ 1 ปี นับแต่ได้ใช้ค่าสินไหมฯ แก่ผู้เสียหาย
- ❖ ** ผู้เสียหายรวมถึงหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นด้วย
(กรมบัญชีกลางตอบข้อหารือ เทียบเคียงคำพิพากษาศาล
ปกครองสูงสุด ที่ อ. 318/2557)

อายุความ 1 ปี นับแต่ได้ใช้คำสั่งใหม่ ๆ แก่ผู้เสียหาย

- ชดใช้ตามความเป็นจริง (จนท. สำรองจ่าย)
- จากคำพิพากษาของศาล/สัญญาประนีประนอม
- จากการเห็นชอบรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง
ความรับผิดชอบทางละเมิด

อายุความเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน (ม.9)

- ❖ **ปัญหา** กทม. จ่ายเงินตามคำพิพากษาตามยอม แต่ คกก. ยังไม่รายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ ละเมิด หรือมีการดำเนินการล่าช้า
- ❖ **กรณี** กทม. ไม่อาจใช้สิทธิเรียกให้ จหนท. ผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในอายุความ เนื่องจากการปฏิบัติงานล่าช้าของคณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ กทม. ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดเพื่อหาตัวผู้รับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว

อายุความเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน (ม.10)

ทั้งกรณีเป็นการกระทำละเมิดจาก “การปฏิบัติหน้าที่” และ “มิใช่การปฏิบัติหน้าที่”

2 ปี

นับแต่วันที่ “รู้ถึง
การละเมิด” และ
“รู้ตัวเจ้าหน้าที่”

1 ปี

[?] นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของ กค.

[?] กรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ กค.เห็นว่า ต้องรับผิดชอบ

อายุความอื่น ๆ นอกเหนือจากใน พรบฯ

1 ปี

นับแต่รู้หรือควรรู้ถึงความ
ตายของเจ้าหน้าที่ผู้กระทำ
ละเมิด
(อายุความมรดกป.พ.พ.
มาตรา 1754)

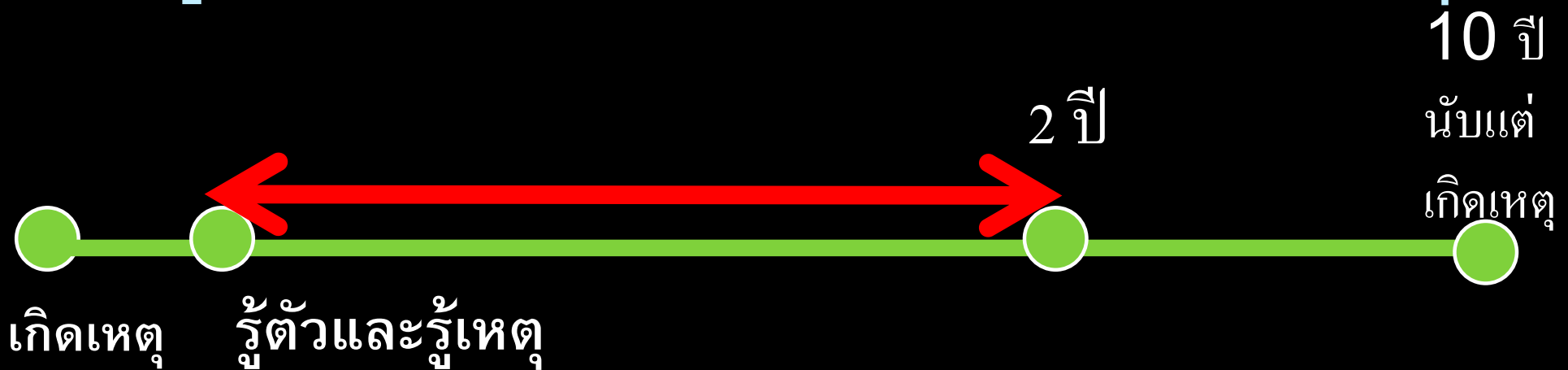
10 ปี

? นับแต่วันทำละเมิด
(ป.พ.พ. มาตรา 448
วรรคหนึ่ง)

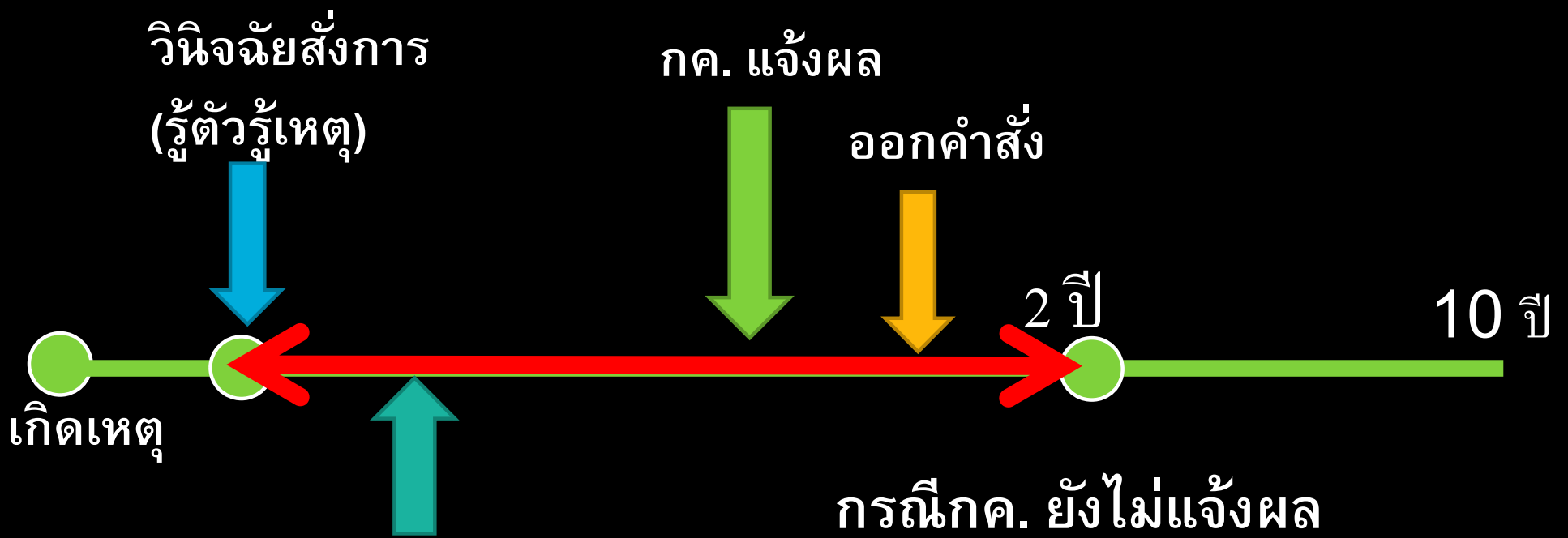

อายุความใช้สิทธิไล่เบี่ย 2 ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิด
และรู้ตัวเจ้าหน้าที่ แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันเกิดเหตุ

- จากการรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
- จากผลการตรวจสอบของหน่วยงานภายนอก (สตง. / ป.ป.ช.)
- จากคำพิพากษาของศาล
- รู้จากข้อเท็จจริง

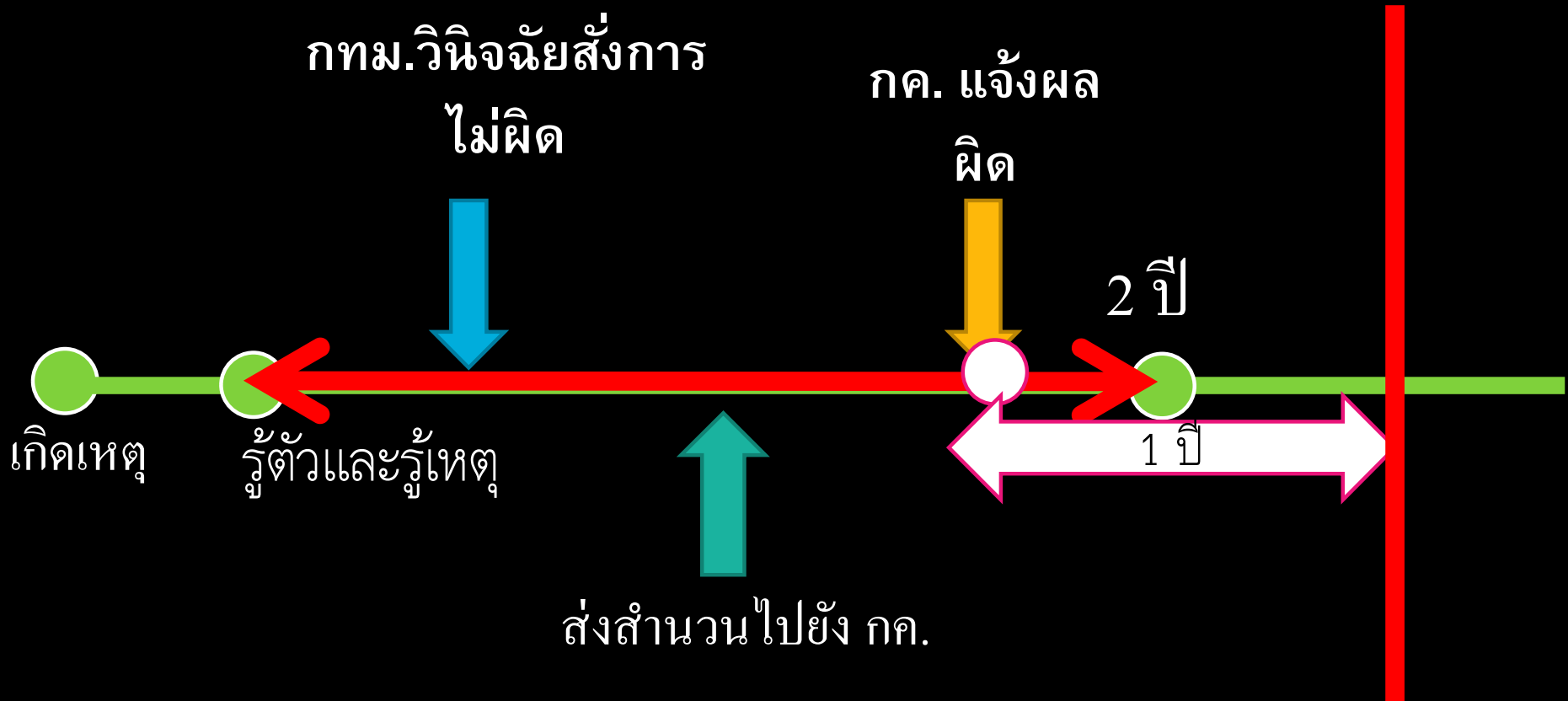
อายุความใช้สิทธิไล่เบี่ย 2 ปี นับแต่วันรู้ถึงการละเมิดและ รู้ตัวเจ้าหน้าที่

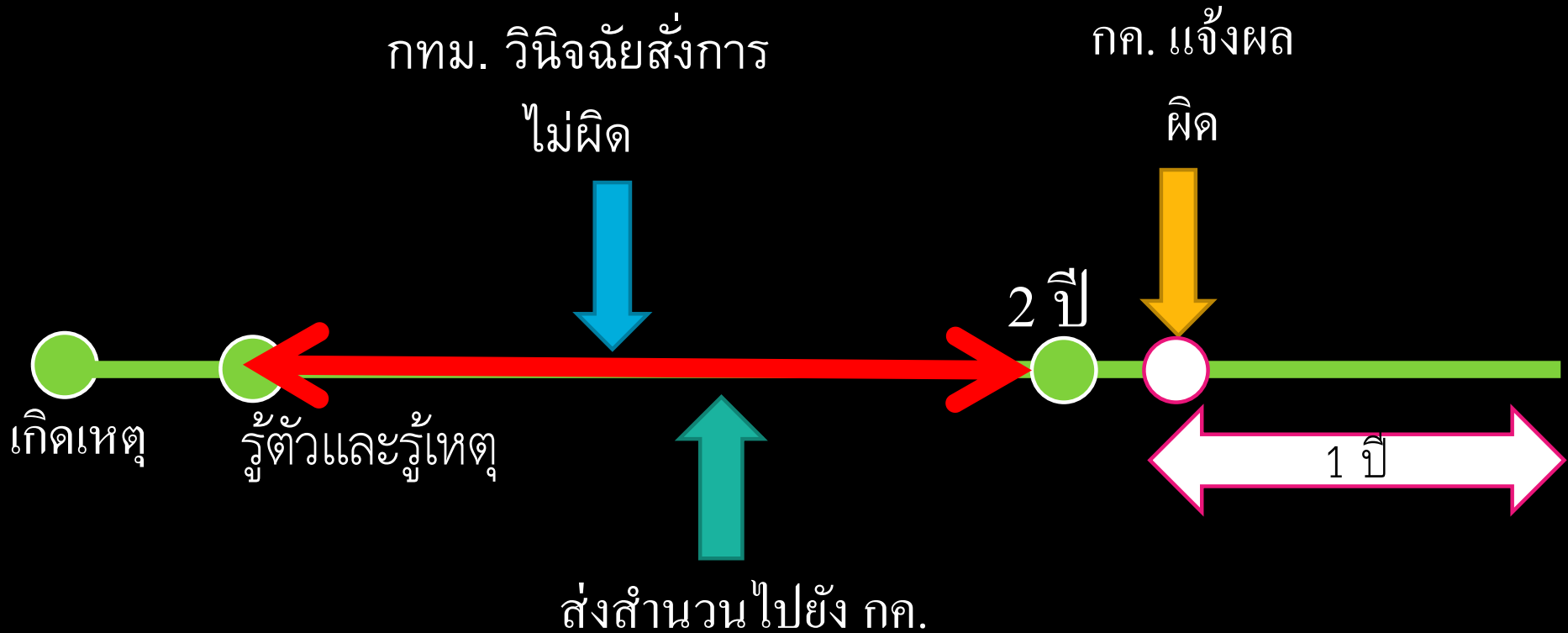
ส่งสำนวนไปยัง กค.
ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า
3 เดือน

กรณีกค. ยังไม่แจ้งผล
กทม. ก็ต้องออกคำสั่ง
ภายใน 2 ปี โดยอาศัยอำนาจ
ตามข้อ 17 วรรคท้าย

อายุความ 1 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็น
ของ กค.

อายุความ 1 ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็น ของ กก.

การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

- จนท. ผู้ต้องรับผิดชอบได้รับคำสั่งเรียกให้ชดใช้เงินค่าสินไหมทดแทน (เป็นคำสั่งทางปกครองตาม ม.๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙)
- จนท. จะต้องอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวภายใน 15 วัน
- หาก จนท. ไม่อุทธรณ์โต้แย้ง และไม่ชำระเงินแก้กทม.

สรุปกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑. แยกความรับผิดอันเกิดจาก

“การปฏิบัติหน้าที่ & ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่”

๒. แยกความรับผิดของหน่วยงานของรัฐ & เจ้าหน้าที่

๓. สิทธิไล่เบี้ยเฉพาะกรณีจงใจ - ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

๔. การไล่เบี้ย คำนึงถึงระดับความร้ายแรง ความบกพร่องของ
หน่วยงานฯ

๕. กำหนดเรื่อง “อายุความ” แตกต่างจาก ปพพ.

๖. หน่วยงานของรัฐใช้ “มาตรการบังคับทางปกครอง” ได้เอง

กรณีศึกษา

ไม่ตรวจรับงานจ้างก่อนที่จะรับมอบงาน และมีการรับช่วงงานก่อสร้างจากผู้รับจ้าง

- กรณีที่ อบต. ได้รับความเสียหายเนื่องจากได้รับงาน ที่ว่าจ้างไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนดในสัญญา (ใช้วัสดุไม่ถูกต้องครบถ้วนตามแบบแปลน)
- ข้อเท็จจริงรับฟังว่า ประธานกรรมการบริหาร อบต. เป็นประธาน คณะกรรมการตรวจงานจ้างด้วย
- ช่างผู้ควบคุมงานและผู้รับจ้างให้ถ้อยคำ่าว่า **ประธานคณะกรรมการตรวจ การจ้างรับช่วงงานก่อสร้างจากผู้รับจ้างมาดำเนินการ ด้วยตนเอง**
- คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ทำการตรวจสอบก่อนที่จะรับมอบงาน ก่อสร้าง

คำพิพากษา ศ.ปส.ที่ อ.289/2559

- การที่คณะกรรมการตรวจการจ้างไม่ได้ทำการตรวจสอบรายละเอียดของรูปแบบและรายการรายละเอียดแห่งสัญญาจ้าง ก่อนที่จะรับมอบงานก่อสร้าง ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย
- ถือได้ว่าเป็นการทำให้เกิดความเสียหาย แก่หน่วยงานของรัฐจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ**จงใจ**ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการในการตรวจการจ้างงานก่อสร้าง อันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ
- คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

คำพิพากษา ศ.ปส.ที่ อ.289/2559

ประเภทเงินเล่า (เล็กน้อย/ธรรมดา)

- เก็บรักษาทรัพย์สินที่มีค่าของทางราชการไว้ที่เดียวกันกับทรัพย์สินที่มีค่าของตนเอง
- คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ ๑๐๔๔/๒๕๕๐ การที่ผู้ฟ้องคดีวางกระเป๋าเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ที่ชั้นวางของตามสภาพที่เป็นอยู่ภายในห้องพักและวางไว้ใกล้เคียงกับทรัพย์สินที่มีค่าของตนเอง เป็นการเก็บรักษาทรัพย์สินของทางราชการดังเช่นวิญญูชนพึงกระทำในสภาพการณ์และสถานที่เช่นนั้น และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการเก็บรักษาโดยขาดความระมัดระวังอย่างผิดปกติ

ข้อบกพร่องโดยประมาท

- ข้อบกพร่องของทางราชการด้วยความเร็วในขณะที่ฝนตกถนนลื่นและเป็นทางโค้งโดยไม่ห้ามล้อและไม่ชะลอความเร็วจนรถเฉลบนอกไปนอกทางโค้งจนเสาสหลักข้างทางเป็นเหตุให้รถยนต์ได้รับความเสียหาย เป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ แม้ พ.ร.บ. จะเห็นว่าน่าเชื่อว่าไม่ได้เกิดจากการประมาทของผู้ฟ้องคดีก็ตาม
- ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันเกิดแก่รถยนต์ของทางราชการ ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘
- จำนวนเงินที่ต้องชดเชยต้องพิจารณาระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์

(คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๙๕๓/๒๕๔๕)

หัวหน้าพัสดุ

- หัวหน้างานอาคารและสถานที่กระทำละเมิดต่อ จพ. โดยบกพร่องต่อหน้าที่ทำให้วิทยุสื่อสารและเลื่อยวงเดือนสูญหายไปโดยไม่ทราบสาเหตุ เป็นการกระทำละเมิดโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- ไม่ปรากฏรอบงวดงะ เป็นผู้ถือกุญแจห้องพัสดุ การเบิก-จ่าย รับคืนพัสดุไม่มีการลงบันทึกสมุดยืมทุกครั้ง หรือลงบันทึกก็ไม่ระบุหมายเลขพัสดุ และกำหนดวันส่งคืน
- ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ควบคุมดูแลพัสดุตามระเบียบพัสดุฯ ข้อ ๑๔๙ เมื่อวัสดุอุปกรณ์สูญหายโดยไม่ทราบสาเหตุโดยไม่มีการลงบันทึกยืมคืนให้ถูกต้อง จึงถือว่าปล่อยปละละเลยการควบคุมดูแล ฝ่าฝืนระเบียบเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง คำสั่งเรียกให้ชดใช้เงินคืนจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(คำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๖๘/๒๕๔๖)

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐/๒๕๕๒ การกระทำที่จะถือว่าเป็นการกระทำการด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงนั้น หมายถึง การกระทำโดยมิได้เจตนา แต่เป็นการกระทำซึ่งบุคคลพึงคาดหมายได้ว่าอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ และหากใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันมิให้เกิดความเสียหายได้ แต่กลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย
- แม้จะรับฟังได้อย่างที่กล่าวอ้างว่าขับรถเร็วเกินกว่าที่แท้จริง แต่ก็มิได้แสดงให้เห็นว่า ในภาวะที่มีรถยนต์บรรทุกกระบะเร่งเครื่องแซงรถยนต์บรรทุกสิบล้อเข้ามาในช่องทางเดินรถของผู้ฟ้องคดีอย่างกะทันหัน ผู้ฟ้องคดีอาจใช้ความระมัดระวังแม้เพียงเล็กน้อยอย่างไรก็อาจป้องกันมิให้รถยนต์เกิดความเสียหายได้ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับมิได้ใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นเลย เพราะการที่ผู้ฟ้องคดีขับรถมาด้วยความเร็วเกินกว่าที่แจ้งเพียงประการเดียวยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเป็นสาเหตุให้เกิดเหตุละเมิดในครั้งนี้ เนื่องจากข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่ามีรถยนต์บรรทุกกระบะขับแซงรถยนต์บรรทุกสิบล้อเข้ามาในช่องทางเดินรถของผู้ฟ้องคดีในระยะกระชั้นชิดด้วย ดังนั้น จึงเห็นว่าข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีขับรถด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำถามชวนคิด

- 1. จงใจ
- 2. ประมาทเล็กน้อย
- 3. ประมาทเล็กน้อยอย่างร้ายแรง

- คำถาม

- ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในเช็คโดยไม่ตรวจสอบว่ามี การปิดมำคำว่า”หรือผู้ถือ”ออกและปิดคร่อมเช็คแล้ว หรือไม่ เป็นเหตุให้มีผู้ทุจริตนำเช็คไปเบิกเงินสดจาก ธนาคารและนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหลายครั้ง

- เฉลย

- >> ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 549/2550 และคำพิพากษาศาลปกครองสงขลาที่ 72/2550)

- คำถาม

- เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประปาได้ทำการปลอมแปลงใบเสร็จรับเงินค่าน้ำและนำไปเรียกเก็บ ค่าน้ำประปาจากผู้ใช้น้ำ

- เผลย

- >> จงใจ (คำวินิจฉัยคณะกรรมการพิจารณาความร้าย
ผิดทางแพ่ง สำนวนเลขที่ 12/51/2551)

แบบฝึกหัด : กรณีศึกษา จากคำพิพากษา

ข้อเท็จจริง : นาย ร. และนาย ส. ได้เดินทางจากอำเภอ
ช. ไปรับเงินงบประมาณจำนวน ๕๖๐,๒๗๖ บาท จาก
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งได้รับเป็นเงินสด
ทั้งสองได้นำเงินดังกล่าวใส่กระเป๋าเอกสารและเดินทาง
กลับอำเภอ ช. ด้วยรถยนต์ส่วนตัว ในระหว่างเดินทาง
ทั้งสองแวะรับประทานอาหารกลางวัน โดยนำกระเป๋าใส่
เงินไว้ในรถและล็อคประตูรถยนต์ไว้

- รถยนต์ดังกล่าวจอดอยู่ริมบาทวิถี ห่างจาก
ร้านอาหารประมาณ ๒๕ เมตร และสามารถ
มองเห็นได้จากร้านอาหาร
- นาย ร. และนาย ส. ใช้เวลารับประทานอาหาร
ประมาณ ๒๐ นาที เมื่อกลับมาที่รถ ก็พบว่าประตู
รถยนต์ถูกลักขโมย และกระเป๋าใส่เงินดังกล่าวได้สูญ
หายไปแล้ว

นาย ร. และนาย ส. ให้การว่า การที่เก็บกระเป๋าใส่เงิน
ไว้ในรถยนต์และล้อคประตูรถแล้ว โดยจุดที่จอดรถ
เป็นที่โล่งสามารถมองเห็นจากจุดที่นั่งกินข้าวได้
ตลอดเวลาถือว่าได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร
แล้ว มิใช่การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่าง
ร้ายแรงแต่อย่างใด จึงไม่ต้องรับผิดชอบ

**คำถาม : นาย ร. และนาย ส. ต้องรับผิดชอบใช้ค่า
สินไหมทดแทนหรือไม่ เพียงใด**

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ นาย ร. และนาย ส.ชดใช้
คำสั่งใหม่ทดแทน เนื่องจากนาย ร. และนาย ส. ควร
เลือกวิธีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารหรือซื้อตราฟ หรือ
ตั๋วแลกเงิน ไม่ควรเลือกวิธีการถือเงินสด จึงเป็นการ
กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ เก็บเงินไว้ในกระเป๋าเอกสาร ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกว่าในกระเป๋าใส่เงินไว้ และเมื่อไปรับประทานอาหาร ก็ได้นำกระเป๋าใส่เงินดังกล่าวไว้ในรถยนต์และล็อคประตูรถแล้ว เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้ใช้ความระมัดระวังในการเก็บรักษาเงินตามสมควรแล้ว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- แต่มีข้อพิจารณาเพิ่มเติมว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองยังอาจเพิ่มความระมัดระวังให้มากกว่านี้ได้ เช่น อาจนำกระเป๋าใส่เงินติดตัวไปด้วยในระหว่างรับประทานอาหาร หรือในระหว่างที่รับประทานอาหาร ก็อาจให้ใครคนใดคนหนึ่งเฝ้ากระเป๋าใส่เงินไว้ได้ จึงอาจมีข้อพิจารณาว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าวมีความประมาทเลินเล่อในการเก็บรักษาเงินหรือไม่

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นความประมาทเล็กน้อย ความประมาทเล็กน้อยดังกล่าว ก็หาใช่เป็นความประมาทเล็กน้อยอย่างร้ายแรงไม่ เพราะพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ใช้ความระมัดระวังแล้ว มิใช่ไม่ใช้ความระมัดระวังเสียเลย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- ที่ผู้ถูกฟ้องคดี วินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองควรใช้วิธีโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร หรือซื้อคร่าฟ หรือตัวแลกเงินแล้วไปเบิกเงินสด ณ ธนาคารท้องที่ในอำเภอ ช. จะปลอดภัยกว่า การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เลือกวิธีถือเงินสด เป็นการละเว้นการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย ถือเป็นการประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง นั้น

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- เห็นว่า วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างดังกล่าว มีความรัดกุมมากกว่า และมีความเสี่ยงน้อยกว่าวิธีการของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง แต่ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ได้กำหนดวิธีการไว้โดยเฉพาะ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงสามารถเลือกวิธีการเก็บรักษาและนำเงินกลับสำนักงาน ตามที่เห็นสมควรได้

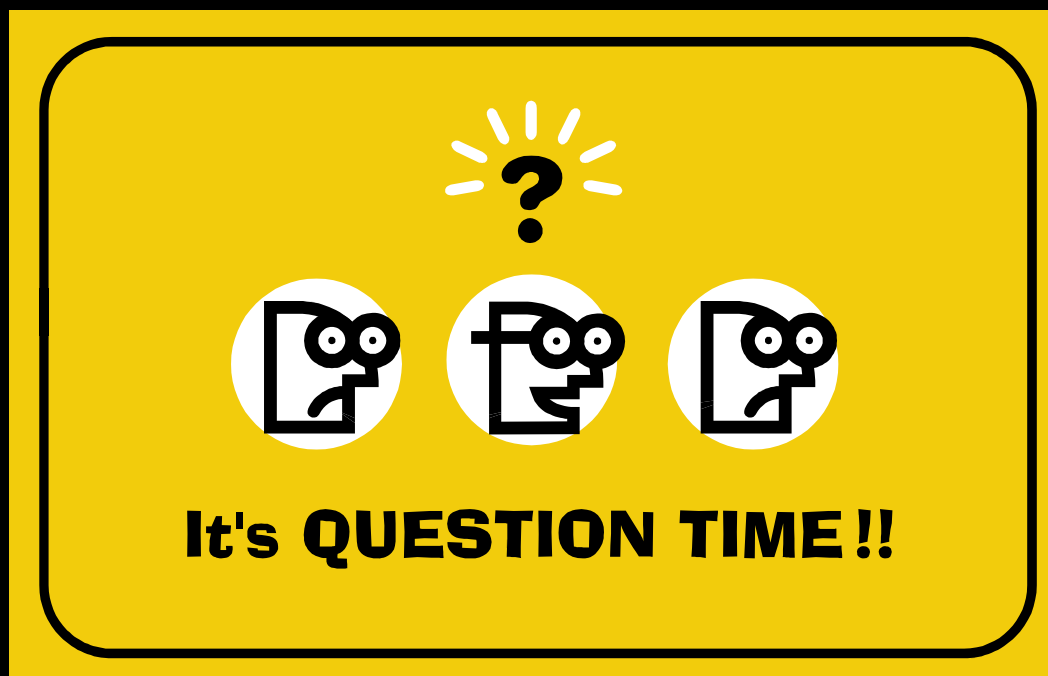
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- นอกจากนั้น วิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดี ยังไม่ได้รับประกันว่าเงินจะไม่ถูกขโมย เงินยังอาจถูกขโมยได้ เช่น ถ้าผู้ฟ้องคดีทั้งสอง ได้เบิกเงินสดจากธนาคาร ท้องที่ในอำเภอชัยบาดาลแล้ว ในระหว่างการนำเงินสดไปเก็บรักษา ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะถูกขโมยได้เสมอ ดังนั้น ไม่ว่าจะใช้วิธีการใด ก็ยังมีความเสี่ยงที่เงินจะถูกขโมยได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 291/2558

- การพิจารณาจึงต้องพิจารณาที่พฤติการณ์ในการเก็บรักษาเงินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองว่า ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการเก็บรักษาเงินหรือไม่ มากกว่าการพิจารณาในประเด็นเรื่องวิธีการในการเก็บรักษาเงินและนำเงินกลับไปของผู้ฟ้องคดีทั้งสอง เมื่อพิจารณาว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการเก็บรักษาเงินแล้ว แม้วิธีการที่ใช้จะมีความปลอดภัยน้อยกว่าวิธีการที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้าง ก็ไม่ถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ช่วงเวลา ถ้ามมา ตอบไป

การดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางละเมิด

มาตรการลงโทษทางตำแหน่ง

- วินัยร้ายแรง - ปลดออก ไล่ออก
- วินัยไม่ร้ายแรง - ลดขั้นเงินเดือน
ตัดเงินเดือน ภาคทัณฑ์

มาตรการลงโทษทางทรัพย์สิน

- ถูกเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- แม้เกษียณไปแล้วก็อาจต้องรับผิดชอบ

ประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นเหตุให้เสียหาย
แก่ราชการอย่างร้ายแรง อาจเป็นทั้งความผิดทางละเมิด
และความผิดวินัยอย่างร้ายแรง